

Op naar een kleine, krachtige overheid

De verwachting is dat gemeenten de komende jaren fors moeten bezuinigen. Dat zal dus ook gelden voor Groningen en Leeuwarden. Daar kun je natuurlijk over treuren, maar je kunt er ook een kans van maken. De kans om de gemeente om te bouwen naar een kleine, krachtige organisatie. Het 'slechte' nieuws uit Den Haag moet aanleiding zijn weer eens goed na te gaan hoe een kleinere gemeentelijke overheid ook een goede, zo niet betere overheid kan zijn, vinden VVD'ers Aukje de Vries (Leeuwarden) en Betty de Boer (Groningen).

Door Betty de Boer en Aukje de Vries

De gemeente Groningen heeft ongeveer drieduizend ambtenaren, Leeuwarden heeft ongeveer duizend. Het aantal ambtenaren moet worden verminderd. En dat kan ook! 'In publieke organisaties zijn het meestal professionals die het voor het zeggen hebben. Hun focus is gericht op inhoud en dienstverlening, maar niet op bedrijfsvoering', zegt de directeur van het Instituut voor Publieke Sector Efficiënte studies (IPSE). Beter werk met minder mensen is moge-

lijk. Veelgehoorde klacht van ambtenaren zelf is dat er veel te veel vergaderd wordt, en met steeds meer mensen. Vroeger zat men met twee of drie personen te overleggen, nu schuiven er al snel tien of meer aan om mee te praten.

Er zit lucht in de organisatie en die kan eruit. Het kan efficiënter. Kritisch kijken naar de taken en hoe we die uitvoeren. Zo zijn er in zowel in Leeuwarden als in Groningen bijvoorbeeld te veel staffuncties. Er is een centrale staf én elke afzonderlijke dienst binnen de gemeente heeft zijn eigen staf. Dat dijt maar uit.

Er worden door de gemeente nogal wat taken uitgevoerd die ook prima door burgers, kleine zelfstandigen en bedrijven kunnen worden gedaan. De Raad voor de Maatschappelijke Ontwikkeling heeft recent een adviesrapport aan het kabinet uitgebracht. De Raad vindt dat de overheid ook meer ruimte moet geven aan de samenleving om dingen zelf te doen: 'Eigenlijk springt de overheid in een gat dat de sociale omgeving laat liggen en waardoor diezelfde omgeving ook steeds minder haar verantwoordelijkheid kan nemen. Door de kringen rondom gezinnen zelf meer aan zet te laten zijn, kan een dubbele doelstelling worden behaald: zowel besparing als meer be-

De Boer

trokkenheid.' En dat geldt ook voor taken van de gemeente.

De gemeentelijke overheid zou meer werk kunnen uitbesteden en daadwerkelijk afrekenen op prestaties. De overheid besteedt uit en houdt toezicht, maar voert zo min mogelijk zelf uit. Zo stimuleer je ondernemerschap en kun je als overheid eisen stellen. Want waarom heeft de gemeente Groningen een eigen ingenieursbureau nodig van zo'n zestig mensen? Waarom heeft de gemeente Leeuwarden een hele grote afdeling ict, die ook nog eens allemaal werk voor andere gemeenten doet?

Een benchmarkrapport geeft aan dat meer dan de helft van de ambtenaren in Groningen taken uitvoert die niet noodzakelijkerwijs bij de gemeente thuishoren en ook aan derden kunnen worden gegund. Wat de markt goed kan, moet de overheid laten. De gemeente is toch geen bedrijf? Met name uitvoeringsgerichte taken, zoals bijvoorbeeld het onderhoud van de computers, kunnen net zo goed worden ingekocht. De gemeente kan zich beter druk maken om haar kerntaken en zich beter richten op mensen die zich niet zelfstandig kunnen red-

den of op de veiligheid in de stad.

Dan heb je nog de 'gemeentevreemde' taken, zoals de stedenband die de gemeente Groningen onderhoudt met San Carlos in Nicaragua. Dit neigt naar ontwikkelingshulp en dat moeten de gemeenten aan Den Haag overlaten. Ook Leeuwarden heeft een 'stedenband' Klaipeda, met een volstrekt onduidelijk doel. Ophouden dus met dit soort taken.

Er is nog een reden waarom het tijd wordt om eens grondig naar 'onze' overheidsorganisatie te kijken. De verwachting is dat er binnen enkele jaren weer een behoorlijke krapte op de arbeidsmarkt gaat ontstaan en dat gaan overheden zeker voelen. Gemeenten op het platteland hebben

'Minder regels en bureaucratie en geen betutteling'

daar nu al mee te maken. Dat dwingt tot nadenken over de rol en functie van de gemeentelijke overheidsorganisatie.

Wat de VVD betreft moeten we toe naar een kleine, krachtige overheid, die de dingen doet die ze moet doen, en dan ook goed. Beter werk met minder ambtenaren. Minder regels en bureaucratie en zeker geen betutteling. Een overheid die mensen ook hun eigen verantwoordelijkheid laat nemen. En geen dingen doet die anderen beter en goedkoper kunnen doen.